

آشنایی با فرصت‌های شغلی در رشته علوم دامی

Introduction to Career Opportunities in Animal Science

نجمه رسولی^۱

^۱دانشجوی کارشناسی گروه علوم دامی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران

*نویسنده مسئول: najmeh.rasuli1999@gmail.com

رشته علوم دامی در برگیرنده تخصص‌های متنوعی است که می‌توان در میان به موارد زیر اشاره کرد:

- اصلاح نژاد دام و طیور
- تغذیه دام و طیور
- فیزیولوژی دام
- اقتصاد و مدیریت دامپروری
- فرآورده‌های دامی

و ...

گرایش‌های عنوان شده مهم‌ترین تخصص‌هایی هستند که در سطوح عالی دامپروری مطرح هستند. از جنبه‌های کاربردی نیز می‌توان به پرورش گاو و گاو میش، پرورش زنبور عسل و غیره اشاره کرد.

در ادامه می‌توان گفت، رشته مهندسی علوم دامی یکی از مهم‌ترین رشته‌های کشاورزی است و جهت استفاده بهینه از امکانات موجود و بهره‌گیری از آخرین اطلاعات علمی در پرورش دام و طیور استفاده می‌شود. در حقیقت این رشته مجموعه علوم و فنونی است که در زمینه تغذیه، بهداشت، ژنتیک و اصلاح‌نژاد و فیزیولوژی دام و طیور فعالیت دارد.

زمینه‌های شغلی رشته مهندسی علوم دامی

- تدریس دروس علوم دامی و علوم وابسته در آموزشگاه‌ها و دانشکده‌های کشاورزی
- تحقیق در زمینه‌های اصلاح دام و ژنتیک مولکولی
- تحقیق در زمینه‌های فیزیولوژی و آناتومی و تولیدمثل دام و طیور
- برنامه‌ریزی و هدایت امور اجرایی در زمینه‌های مختلف تولید محصولات دامی
- اشتغال در کشت و صنعت‌ها

از جمله دغدغه‌های دانشجویان و فارغ التحصیلان هر رشته‌ای می‌توان به آینده شغلی آن‌ها اشاره نمود. در این شماره می‌خواهیم به آشنایی با فرصت‌های شغلی در رشته مهندسی علوم دامی بپردازیم.

علوم دامی، شاخه‌ای از مهندسی کشاورزی است که با پرورش و اصلاح نژاد دام، تغذیه دام و مدیریت آن سروکار دارد. این رشته که در گذشته دامپروری خوانده می‌شد، در مورد پرورش دام و طیور و زنبور عسل اطلاعات مناسبی به خواننده می‌دهد. علاوه بر آن، موضوعات دیگری نظیر مطالعه و بررسی زمینه‌های فیزیولوژی، تغذیه و اصلاح نژاد دام در این رشته مورد توجه قرار می‌گیرد.

هدف این رشته، بالا بردن تولید اقتصادی با رعایت جنبه‌های اصول بهداشت و مدیریت در پرورش دام و نگهداری محصولات مربوطه، نیل به خودکفایی در تهیه پروتئین حیوانی مورد نیاز کشور، تولید الیاف دامی، تولید پوست برای انواع چرم، تولید انرژی برای کارهای کشاورزی و حمل و نقل و استفاده‌های تفریحی مانند اسب سواری می‌باشد.

علوم دامی در برخی کشورها مانند ایالات متحده آمریکا در کنار سایر فعالیت‌های مرتبط با کشاورزی، جزء بالاترین و سودآورترین رشته‌های کاری است، به گونه‌ای که در مقاطعی، بعد از صنعت نفت بیشترین اشتغال و کارآفرینی را داشته است. از مهم‌ترین توانمندی‌های دانش‌آموختگان این رشته می‌توان به آشنایی با صنایع کشاورزی مرتبط، مهارت در مباحث تئوری و عملی تولید و پرورش حیوانات اهلی، امنیت محصولات غذایی، جنبه‌های اخلاقی کیفیت و امنیت غذایی پروتئینی، رفاه حیوانات، تغییر روش‌های قدیمی و تلفیق تئوری و عملی مهارت‌های صنعتی اشاره کرد.

- مدیریت واحدهای تولیدی پرورش مرغ مادر و تخم گذار
- ایجاد زنبورستان و پرورش زنبور عسل
- کارشناس مدیریت تولیدمثل در گاوداری های صنعتی

توانایی های فارغ التحصیلان

دانش آموختگان رشته علوم دامی در مقطع های تحصیلی مختلف، می توانند در موارد مختلف، ایفای وظیفه کنند که به طور مختصر به شرح زیر است.

الف) کارشناسی

- مدیریت واحدهای تولیدی دولتی، تعاونی ها و بخش خصوصی در زمینه دامپروری.
- کارشناس مختص برنامه ریزی در زمینه های مختلف علوم دامی در سازمان هایی چون وزارت کشاورزی، جهاد سازندگی و غیره.
- تدریس در هنرستان های کشاورزی و کارشناسی امور آموزشی و تحقیقاتی در مراکز آموزش عالی، تحقیقاتی و مشاوره ای.

ب) کارشناسی ارشد

- تدریس درس های علوم دامی در آموزشکده ها و دانشکده های کشاورزی.
- تحقیق در زمینه های مختلف امور دام و طیور.
- برنامه ریزی و هدایت امور اجرایی و تخصصی در زمینه های مختلف علوم دامی.

ج) دکتری تخصصی

- تدریس و پژوهش در مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور
- قبول مسئولیت های مهم اجرایی و مشاوره ای در امر برنامه ریزی، انتقال فناوری و افزایش توان تولیدی بخش علوم دامی کشور.
- کمک در توسعه مرزهای دانش و فنون پیشرفته در رشته های مختلف علوم دامی
- محدوده فعالیت در رشته علوم دامی تنها محدود به زمینه های دام و طیور نیست، بلکه در کارها و زمینه های همچون پرورش حیوانات همراه اعم از سگ، گربه، خرگوش، پرندگان زینتی و ... توسعه یافته است.

- دستیار دامپزشک

- اشتغال در گاوداری های صنعتی
- اشتغال در مزارع پرورش ماهی
- اشتغال در مرغداری های صنعتی
- راه اندازی مجتمع های خصوصی در دامپروری
- زنبورداری و تولید عسل
- پرورش اسب
- تأسیس شرکت های خدمات دامپزشکی
- کارشناس در کشتارگاه های دام و طیور
- مسئول آزمایشگاه تغذیه در کارخانه های تولیدکننده

خوراک دام و طیور

و همچنین یکی از مشاغل که مهندسين علوم دامی در آن مشغول به کار می شوند، مراکز اصلاح نژاد و مؤسسه تحقیقات علوم دامی مختلفی است که در کشور وجود دارند. در این ایستگاه ها رکوردهای فنوتیپی دام و طیور و در بعضی موارد رکوردهای مربوط به تولیدات زنبور عسل مانند وزن بدن یا میزان تولید شیر از تعداد زیادی دام گردآوری شده و کارشناسان مربوطه با توجه به اطلاعات و داده های ثبت شده رکورد و شجره ای، بهترین دام ها را جهت انتخاب به عنوان والدین نسل بعد انتخاب می کنند.

بازار کار

برای رشته های علوم کشاورزی مخصوصاً علوم دامی وضعیت بازار کار در بخش های دولتی، می توان عنوان کرد که محدود می باشد، اما در بخش خصوصی اگر سرمایه لازم برای کار آفرینی وجود داشته باشد، با تأسیس مزرعه پرورش دام و طیور می توان درآمدزایی قابل توجهی ایجاد کرد. افرادی که در مقاطع مختلف این رشته فارغ التحصیل می شوند، می توانند در زمینه های مختلف فعالیت داشته باشند:

- ایجاد مراکز خدمات دامی
- کارشناس اصلاح نژاد دام در مراکز اصلاح نژاد
- جیره نویس غذایی در مجتمع های دامپروری، کارخانه های تولید خوراک دام و شرکت ها
- ایجاد واحد دامپروری سنتی و نیمه صنعتی و صنعتی در صورت داشتن سرمایه لازم
- کارشناس پژوهش و همکاری در پروژه های پژوهشی و تحقیقاتی